

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé

Částka 29.

Vydána dne 7. září 1945.

O B S A H:

(62.—65.) **62.** Dekret presidenta republiky o úlevách v trestním řízení soudním. — **63.** Dekret presidenta republiky o Hospodářské radě. — **64.** Vyhláška o úrazovém pojištění zemědělských a lesních podniků. — **65.** Vyhláška o nástupních termínech do presenční služby a do vojenského výcviku.

62.**Dekret presidenta republiky****ze dne 8. srpna 1945****o úlevách v trestním řízení soudním.**

K návrhu vlády ustanovují:

Čl. I.

Trestní řád ze dne 23. května 1873, č. 119 ř. z., se mění a doplňuje takto:

1. V § 13 se poslední odstavec zrušuje a předposlední odstavec zní:

„Sborové soudy první stolice se usnášejí ve sborech tří soudců, z nichž jeden předsedá.“

2. V § 15 zní poslední věta:

„Sborové soudy druhé stolice se usnášejí ve sborech tří soudců, z nichž jeden předsedá.“

3. Za § 34 se vkládají §§ 34 a) a 34 b) tohoto znění:

„§ 34 a.

Od stíhání činu veřejnou žalobou může být upuštěno, jestliže trest, k němuž stíhání může vésti, nemá význam vedle trestu, jenž obviněnému byl pro jiný čin již pravoplatně uložen nebo který ho, jak lze očekávat, pro jiný čin postihne.

§ 34 b.

Jde-li o čin, o němž přísluší rozhodovati okresním soudům, budiž od jeho stíhání veřejnou žalobou upuštěno, jestliže pachatelova vina je nepatrná a následky činu jsou bezvýznamné, leda že by si veřejný zájem potrestání žádal.“

4. Do § 48 se vkládá jako poslední odstavec ustanovení tohoto znění:

„Soukromému účastníku nepřisluší právo podati veřejnou žalobu místo státního zástupce, upustil-li státní zástupce od stíhání podle ustanovení §§ 34 a) a 34 b).“

5. V § 270 zní první odstavec:

„Rozsudek budiž do osmi dnů, počítajíc ode dne prohlášení, sepsán a podepsán předsedou a zapisovatelem.“

6. § 283, odstavec první zní takto:

„Odvolání možno vznésti toliko proti výroku o trestu, není-li tu důvodu zmatečnosti, uvedeného v § 281, č. 11, a proti výroku o nárocích soukromoprávních. Proti výroku o trestu se mohou odvolati všichni ti, kdo jsou oprávněni vznésti zmateční stížnost.“

7. Za § 363 se vkládá § 363 a) tohoto znění:

„§ 363 a.

Bylo-li od stíhání veřejnou žalobou upuštěno podle ustanovení § 34 a) a nepominula-li ještě trestnost činu promlčením, může být trestní řízení proti obviněnému na návrh ve-

řejného žalobce bez podmínek a formálnosti obnovy zahájeno nebo v něm pokračováno, avšak jen za těchto podmínek:

1. jestliže v případě, že od stíhání bylo upuštěno se zřetelem k trestu, jenž obviněnému byl pro jiný čin již pravoplatně uložen, s tohoto trestu sešlo;

2. jestliže se v případě, že od stíhání bylo upuštěno se zřetelem k trestu, jenž obviněného pro jiný čin pravděpodobně postihne, trestní řízení zahájí nebo se v něm pokračuje do tří měsíců od právní moci rozhodnutí, jímž řízení o onom jiném činu bylo skončeno.“

8. Do § 449 se vkládá jako poslední věta ustanovení tohoto znění:

„Toto právo soukromému účastníku nepřisluší, bylo-li od stíhání činu upuštěno podle ustanovení §§ 34 a) a 34 b).“

Čl. II.

§ 1.

(1) Měl-li by býti za zločin krádeže, zpro-
něvěry nebo podvodu, uložen trest podle
trestní sazby přesahující pět let; jen se zřete-
lem k částce nebo ceně toho, co bylo před-
mětem činu nebo k čemu směřoval vinníkův
úmysl, může veřejný žalobce v obžalovacím
spise navrhnouti, aby bylo užito trestní sazby
těžkého žaláře od jednoho roku do pěti let,
uzná-li tuto sazbu hledě k povaze vinníka
a okolnostem činu za přiměřenou.

(2) Ukládá-li soud trest podle nižší trestní
sazby uvedené v odstavci 1, nevylučuje se tím
jeho právo trest zmírniti a přeměnití podle
§§ 54 a 55 trestního zákona.

§ 2.

V případech, kde veřejný žalobce podle
čl. II., § 1, odst. 1 navrhl, aby bylo užito
trestní sazby těžkého žaláře od jednoho roku
do pěti let, rozhoduje krajský soud.

Čl. III.

§ 1.

Konati hlavní přelíčení a rozhodovati o zlo-
činech a přečinech náleží podle dalších ustano-
vení tohoto článku samosoudci.

§ 2.

(1) Pro všechny zločiny a přečiny, při nichž
se podle zákona má uznati na trest žaláře do
pěti let, může státní zástupce v obžalovacím
spise navrhnouti řízení před samosoudcem,
lze-li podle okolností případu míti za to, že
nebude nutno uložití přísnější trest než trest
na svobodě nejvýše jednorocní nebo trest pe-
něžitý. Takovému návrhu nepřekáží, že se
nadto může nebo musí uznati na tresty ve-
dejší.

(2) Státní zástupce učiní takový návrh
zvláště v případech, že trestní oznámení bylo
učiněno na obviněného veřejným úřadem nebo
veřejným úředníkem na základě jejich vlast-
ního služebního postřehu nebo na základě do-
znání, které před nimi učinil, anebo byl-li ob-
žalovaný postižen s předměty, které svědčí
o jeho účasti na trestném činu, anebo vůbec
v případech, kdy, jak možno předpokládati,
bude lze jeho vinu snadno dokázati.

§ 3.

Pro obžalovací řízení platí obdobně ustano-
vení hlavy XVI trestního řádu (§§ 207 až
219) s těmito odchylkami a doplňky:

1. Samosoudce má práva a povinnosti před-
sedy nalézacího senátu.

2. Má-li samosoudce pochybnosti o přípust-
nosti řízení před samosoudcem (§ 2, odst. 1
tohoto článku), vyžádá si rozhodnutí radní
komory.

3. Prohlásí-li radní komora řízení před sa-
mosoudcem za nepřijatelné, má státní zá-
stupce ve třech dnech učiniti nutné návrhy
k zavedení obecného řízení nebo pokračování
v něm.

4. Usnesením radní komory, jímž se uznává
přípustnost řízení před samosoudcem, není
nalézací soud vázán.

§ 4.

O přípravě k hlavnímu přelíčení, o hlavním
přelíčení a o rozsudku platí obdobně ustano-
vení hlavy XVII a XVIII trestního řádu
(§§ 220 až 279) s těmito odchylkami a do-
plňky:

1. Samosoudce má práva a povinnosti na-
lézacího senátu a jeho předsedy.

2. Samosoudce nemůže pod zmatečností
(§ 281, č. 11 trestního řádu) uložití přísnější

trest než trest na svobodě nejvýše jednorocní nebo trest peněžitý; v obou případech může nadto uznati na vedlejší tresty. Pokládá-li však za nutné, aby obžalovaný byl odsouzen k trestu přísnějšímu, přeruší hlavní přelíčení. V tom případě učiní státní zástupce ve třech dnech návrhy k zahájení obecného řízení.

3. Ani v případě § 278 trestního řádu nemůže samosoudce uložit trest přísnější než ten, který je uveden v čísle 2.

§ 5.

O opravných prostředcích proti rozsudkům samosoudcovým platí obdobně ustanovení §§ 280 až 296 trestního řádu s těmito odchylkami a doplňky:

1. Důvod zmatečnosti podle § 281, č. 6 je dán též tehdy, provedl-li samosoudce řízení o zločinu, na který je v zákoně stanoven trest žaláře nejméně pětiletého. V takovém případě zruší nejvyšší soud rozsudek a odkáže věc sborovému soudu první stolice. Tento zařídí zahájení obecného řízení (§ 3, č. 3 tohoto článku).

2. Vyhoví-li se odvolání podanému v neprospěch obžalovaného proti výroku o trestu, nelze ani tu zvýšiti trest nad míru stanovenou v § 4, č. 2 tohoto článku.

§ 6.

O obnově trestního řízení a o navrácení v předešlý stav při prošlých lhůtách platí obdobně ustanovení hlavy XX trestního řádu.

1. O přípustnosti obnovy rozhoduje samosoudce.

2. Také všechna ostatní rozhodnutí, která se činí mimo hlavní přelíčení a k nimž je jinak povolán sborový soud, příslušejí samosoudci.

3. Pořad opravných prostředků proti jeho rozhodnutím se řídí všeobecnými předpisy platnými pro řízení před sborovými soudy.

§ 7.

(1) Samosoudce ustanovuje prezident sborového soudu první stolice.

(2) Za samosoudce mají býti podle možnosti ustanovováni jen soudcové, kteří byli alespoň dva roky činní jako vyšetřující soudcové nebo nalézací soudcové ve věcech trestních.

§ 8.

V trestních věcech mladistvých ustanovení tohoto článku neplatí.

§ 9.

V trestních řízeních projednávaných podle dosavadních předpisů před samosoudcem, která nebyla v první stolici skončena, učiní veřejný žalobce, řídě se již předpisy tohoto dekretu, návrh, zda trestní řízení má býti dále provedeno před samosoudcem či senátem. Totéž učiní v trestních řízeních, provedených podle dosavadních předpisů samosoudci, jež se po zrušení nejvyšším soudem vrací do první stolice.

Čl. IV.

Nebyl-li v řízení před okresními soudy ohlášen proti rozsudku žádný opravný prostředek, není třeba sepsati odůvodnění zprošťujícího rozsudku vůbec, odsuzujícího pak rozsudku za podmínky, že rozsudek byl vyhlášen v přítomnosti obviněného.

Čl. V.

Tento dekret nabývá účinnosti třetím dnem po vyhlášení a platí jen na území zemí České a Moravskoslezské; provede jej ministr spravedlnosti.

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Stránský v. r.

63.

Dekret presidenta republiky

ze dne 25. srpna 1945

o Hospodářské radě.

K návrhu vlády a po dohodě se Slovenskou národní radou ustanovují:

§ 1.

(1) Pro přípravu a koordinaci opatření a rozhodnutí vlády v hospodářských věcech se zřizuje Hospodářská rada.

(2) Hospodářskými věcmi se rozumějí věci výroby, distribuce a spotřeby, a to nejen hmotných statků, ale i služeb (úkonů), včetně věci dopravy a věci finančních.

(3) Hospodářská rada jest pomocným orgánem vlády. Všechna její usnesení a opatření podléhají schválení vlády.

§ 2.

Hospodářská rada má zejména:

- a) zjednávatí a udržovati přehled o celkovém hospodářském stavu ve státě,
- b) vypracovávatí hospodářský plán ve všech oborech hospodářského života a běžně jej doplňovatí,
- c) navrhovatí konkrétní opatření a konkrétní úkoly za účelem provedení hospodářského plánu.

§ 3.

(1) Hospodářské radě předsedá předseda vlády nebo jeden z jeho náměstků podle pořadí, určeného předsednictvem vlády. Dalšími členy jsou:

- ministr financí,
- ministr průmyslu,
- ministr vnitřního obchodu,
- ministr zahraničního obchodu nebo státní tajemník v ministerstvu zahraničního obchodu,
- ministr zemědělství,
- ministr výživy,
- ministr dopravy,
- ministr pošt,
- ministr ochrany práce a sociální péče,
- guvernér Národní banky,
- zástupce Slovenské národní rady,
- zástupce Ústřední rady odborů,
- zástupce Ústřední rady družstev,
- zástupce Jednotného svazu zemědělců.

Čtyři poslze uvedené členy jmenuje vláda na návrh, který jí pro jmenování svého zástupce učiní Slovenská národní rada, Ústřední rada odborů, Ústřední rada družstev a Jednotný svaz zemědělců.

(2) Členství v Hospodářské radě jest čestné.

(3) K jednání o věcech státního hospodářství, jmění nebo dluhu budiž přizván s poradním hlasem též předseda Nejvyššího účetního kontrolního úřadu. Předseda Hospodářské rady může, buď z vlastního popudu nebo na návrh některého jejího člena, přizvatí s poradním hlasem do schůze Hospodářské rady odborníky a znalce hospodářského a sociálního života.

(4) Členové Hospodářské rady i přizvané osoby jsou povinni zachovávatí úplnou mlčenlivost o jednáních Hospodářské rady, pokud nebyli předsedou této povinnosti zproštěni.

§ 4.

Podrobnosti o svolávání, jednání a usnášení se Hospodářské rady stanoví její jednací řád, schválený vládou.

§ 5.

(1) Hospodářská rada vykonává svoji působnost skrze generální sekretariát Hospodářské rady (dále jen generální sekretariát). Generální sekretariát činí opatření, potřebná pro plnění a zabezpečení úkolů Hospodářské rady (§§ 1 a 2). Tím se rozumí zejména, že pečuje o přípravu jejich jednání a jednání komise odborníků (§ 7), o součinnost úřadů a hospodářských organizací, že se přesvědčuje o postupu prací technických orgánů Hospodářské rady, že vede v evidenci provádění usnesení Hospodářské rady, vládou schválených, a plní všechny úkoly, které mu přikáže vláda, předsednictvo vlády, předseda vlády nebo Hospodářská rada.

(2) Generální sekretariát koná šetření, související s přípravou hospodářského plánu, a reviduje jeho provádění (revisní činnost); uplatňuje také racionalizační zásady v hospodářství (organizační činnost).

§ 6.

(1) Generální sekretariát je podřízen přímo předsedovi vlády. V jeho čele je generální sekretář Hospodářské rady, jež zastupuje náměstek. Generálního sekretáře i jeho náměstka jmenuje a odvolává president republiky na návrh vlády. Je-li generálním sekretářem Čech, budiž jeho náměstkem Slovák a naopak.

(2) Generální sekretář organizuje a řídí práce generálního sekretariátu a zastupuje jej

navenek. Na pozvání předsedy vlády účastní se s poradním hlasem schůzí vlády, pokud jedná o předmětech, které spadají do oboru působnosti Hospodářské rady. Jest stálým referentem Hospodářské rady a předsedou komise odborníků. Může zřídit při generálním sekretariátu stálé nebo dočasné komise, vydati pro ně jednací řád a jmenovati jejich členy.

(3) Práce generálního sekretariátu vykonává potřebný počet zaměstnanců. Vedle stálých zaměstnanců může generální sekretariát přijímat vnější pracovníky pro zvláštní úkoly. I tyto vnější pracovníci požívají při výkonu svých úředních povinností ochrany veřejných orgánů a jsou — stejně jako stálí zaměstnanci — povinni, jak po dobu trvání pracovního poměru, tak i po jeho skončení, zachovávat přísné tajemství o všech věcech, o kterých se dověděli při své činnosti.

(4) Podrobnosti o složení, organizaci a způsobu činnosti generálního sekretariátu stanoví vládní nařízení.

§ 7.

Pro zabezpečení účasti představitelů hospodářského života na pracích Hospodářské rady se zřizuje u generálního sekretariátu komise odborníků. Podrobnosti o složení, svolávání, jednání a usnášení se této komise stanoví jednací řád, schválený vládou:

§ 8.

(1) Technickou složku plánovacích úkolů Hospodářské rady obstarává jako její orgán Státní úřad plánovací, jehož složení, organizaci a působnost stanoví vládní nařízení.

(2) Jako dalších svých technických orgánů používá Hospodářská rada také Státního úřadu statistického a Nejvyššího úřadu cenového. Může zejména žádati, aby jí tyto úřady činily návrhy nebo aby pro ni konaly práce z oboru své působnosti. Oznamují-li tyto úřady údaje a zprávy nebo výsledky statistických a jiných šetření, nejsou vázány právními předpisy, zakazujícími nebo omezujícími jejich sdělování. Tyto předpisy platí však o oznámených údajích, zprávách a výsledcích obdobně pro Hospodářskou radu a její generální sekretariát.

§ 9.

Veřejné úřady, ústavy, podniky, orgány jakož i hospodářské organizace vyhoví dožá-

dání Hospodářské rady a tato vyhoví dožádání ústředních úřadů o informace o svých pracích. Úřady a hospodářské organizace zasílají Hospodářské radě svůj program zákonodárných prací a všeobecných i konkrétních opatření zásadního rázu, pokud mohou mít vliv na hospodářský život. Pochybnosti, zda některá věc spadá pod toto ustanovení, rozhoduje předsednictvo vlády. Hospodářská rada bude sestavovati, používajíc zaslaných dílčích programů, celkový program úkolů. Celkový program úkolů je po schválení vládou pro příslušné úřady a hospodářské organizace závazný.

§ 10.

(1) Každý je povinen podávati správně, pravdivě a včasné všechny údaje a zprávy, jež bude od něho generální sekretariát nebo Státní úřad plánovací pro potřeby své služby požadovati přímo nebo nepřímo jinými úřady nebo orgány, pokud nejde o skutečnosti, jež mají zůstatí utajeny pro obranu státu.

(2) Revisní orgány generálního sekretariátu mají právo při výkonu služby vyžadovati si součinnost orgánů veřejné správy včetně svazků územní a zájmové samosprávy a hospodářských organizací. Revisním orgánům musí býti při výkonu služby dovolen přístup do obchodních a provozních místností a skladů a dány k nahlédnutí záznamy, spisy a jiné pomůcky, potřebné pro šetření a revisi. V místnostech a na pozemcích, určených k provozu drah, pošt, k provozu leteckému a plavebnímu, jsou tyto orgány povinny v zájmu zajištění nerušené dopravy, nerušeného provozu a osobní bezpečnosti dbáti pokynů železničních, poštovních, leteckých a plavebních orgánů. Do soukromých bytů a jejich vedlejších místností možno vstoupiti jen na základě zvláštního příkazu generálního sekretariátu. Při tom budiž šetřeno ustanovení druhé věty § 8 ústavního zákona ze dne 9. dubna 1920, č. 293 Sb., o ochraně svobody osobní, domovní a tajemství listovního.

(3) Revisní orgány generálního sekretariátu požívají při výkonu služby stejné ochrany jako orgány veřejné.

§ 11.

(1) Působnost Nejvyššího účetního kontrolního úřadu, zřízeného podle zákona ze dne 20. března 1919, č. 175 Sb., zůstává nedotčena.

(2) Generální sekretariát je povinen sdělití Nejvyššímu účetnímu kontrolnímu úřadu kdy-

koli na jeho požádání výsledky svých šetření a revidí v hospodářských útvarech a organizacích, které jsou podrobeny kontrole tohoto úřadu.

(3) Návrhy opatření, týkající se subjektů, podrobených kontrole Nejvyššího účetního kontrolního úřadu, projedná generální sekretariát předem s tímto úřadem.

§ 12.

Úmyslné nebo z hrubé nedbalosti učiněné nesprávné údaje, zatajování skutečností, důležitých pro službu generálního sekretariátu nebo Státního úřadu plánovacího, nebo jiná jednání a opominutí, přičítají se ustanovením tohoto dekretu nebo ustanovením nařízení podle něho vydaných, trestá, nejde-li o čin přísněji trestný, okresní národní výbor na návrh generálního sekretariátu pokutou do 1.000.000 K, při opětování nebo za přitěžujících okolností vedle pokuty i vězením do šesti měsíců. Byl-li uložen peněžitý trest, budiž pro případ jeho nedobytnosti uložen zároveň náhradní trest vězení podle míry zavinění v trvání do šesti měsíců.

§ 13.

Tento dekret nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

David v. r.

Gottwald v. r.

Široký v. r.

Dr. Šrámek v. r.

Ursíny v. r.

Masaryk v. r.

gen. Svoboda v. r.

Dr. Ripka v. r.

Nosek v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Stránský v. r.

Kopecký v. r.

Laušman v. r.

Đuriš v. r.

Dr. Pietor v. r.

gen. Hasal v. r.

Hála v. r.

Dr. Šoltész v. r.

Dr. Procházka v. r.

Majer v. r.

Dr. Clementis v. r.

gen. Dr. Ferjenčík v. r.

Lichner v. r.

64.

Vyhláška

ministra ochrany práce a sociální péče ze dne 13. června 1945

o úrazovém pojištění zemědělských a lesních podniků.

Podle čl. III, § 6, odst. 3 vládního nařízení ze dne 21. prosince 1943, č. 1 z r. 1944 Sb., o úrazovém pojištění, nařizuje ministr ochrany práce a sociální péče v dohodě s ministrem zemědělství a Nejvyšším úřadem cenovým:

§ 1.

Zákon ze dne 28. prosince 1887, rak. ř. z. č. 1 z r. 1888, o úrazovém pojištění dělníků, ve znění upraveném posléze vládním nařízením č. 1/1944 Sb., nabývá pro zemědělské a lesní podniky v plném rozsahu účinnosti dnem 1. ledna 1945 a platí pro nároky na odškodnění, stal-li se odškodnitelný úraz po 31. prosinci 1944; přídatky na děti se však poskytnou také k důchodům, které napadly nebo napadnou z úrazů před 1. lednem 1945.

§ 2.

Sirotčí důchody z úrazů před 1. lednem 1945 budou placeny dále až do dovršení osmnáctého roku věku dítěte, bude-li osmnáctý rok věku dovršen teprve po 31. prosinci 1944; pokud byly sirotčí důchody pro dovršení patnáctého roku věku zastaveny již před 1. lednem 1945, budou od tohoto dne placeny na návrh oprávněného. Obdobně budiž postupováno u přídatků na děti.

§ 3.

Osobám nepodléhajícím nemocenskému pojištění, které utrpěly odškodnitelný úraz do dvou měsíců po uveřejnění této vyhlášky, přísluší ode dne úrazu až do skončení nemocenského ošetření na místě dávek nemocenského ošetření a nemocenského, plný důchod.

§ 4.

Lhůty, jež počaly podle vládního nařízení č. 1/1944 Sb. běžeti ode dne vyhlášení tohoto nařízení, počítají se u zemědělských a lesních podniků ode dne uveřejnění této vyhlášky.

§ 5.

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Dr. Šoltész v. r.

65.

**Vyhláška ministerstva národní obrany
ze dne 11. srpna 1945**

**o nástupních termínech do prezenční služby
a do vojenského výcviku.**

(1) Ministerstvo národní obrany vyhláší podle § 15, odst. 5 branného zákona republiky Československé ve znění vyhlášky ministra národní obrany ze dne 26. února 1934, č. 30

Sb., pro brance odvedené v roce 1945 jako termín pro nastoupení

do prezenční služby,
do vojenského výcviku příslušníků náhradní zálohy

tyto nástupní termíny:

1. říjen 1945
1. duben 1946
1. říjen 1946
1. duben 1947.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí i pro brance odvedené dříve, kteří pro odklad prezenční služby nebo pro odsunutí vojenského výcviku nastoupí do vojenského výcviku příslušníků náhradní zálohy teprve v roce 1945 nebo 1946.

(3) Branci, řá které se vztahují nástupní termíny uvedené v odstavci 1, budou povoláni do činné vojenské služby jednotlivě svolávacími listky.

Gen. Svoboda v. r.